

Skub III

DKP • Information • Debat • Aktivitet

NR. 2 • APRIL 2012

*Læs inde i bladet:
1. maj side 19-20
OK12 side 8-11*

Indholdsfortegnelse

DKP	side 4
Rød kommunalpolitik under nutidens vilkår	side 5
Fagligt tema: OK12	side 8
Arbejdsfordeling og solidaritet	side 12
Bøger	side 16
Debat	side 18
1. Maj	side 19

Manuskripter til *Skub*

modtages gerne på papir, men helst i digital form – tekster i et tekstbehandlingsformat (Word eller WordPerfect, *ikke* pdf eller billedfil), billeder i gængse billedformater og i en passende høj opløsning (filstørrelse mindst 100 KB). Tekst og billeder fremsendes som selvstændige filer, *ikke* integrerede i samme dokument. Begge dele kan mailes til redaktørens e-adresse hedin@c.dk.

På forhånd tak.

Red.

Skub nr. 2 april 2012
Udgivet af Danmarks Kommunistiske Parti
Frederikssundsvej 64, 2400 København NV
Tlf.: 33 91 66 44
www.dkp.dk
E-post dkp@dkp.dk
Giro 5 00 27 53

LaserTryk, Århus

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Stamer Hedin

Synspunkter fremsat i signerede artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller partiledelsens holdning.
Skub udkommer 4 gange om året. Årsabonnement: Kr. 200

Deadline næste gang den 31. juli 2012

Annoncepriser i *Skub*

1 side	kr. 1.000
½ side	kr. 500
¼ side	kr. 250

og så videre dernedad.

Skub

Gode politiske bøger

modtages i partibutikken, Frederikssundsvej 64, København NV.
På forhånd tak!

Sekretariatet

Huske – aldrig glemme

Aldrig mere fascisme

Kommunisterne i Århus markerer befrielsen den 4. maj og lægger blomster ved modstandskampens mindesmærker.

Kl. 16.30 på Vestre Kirkegård ved mindesmærket for dem, der døde i kz-lejrene.

Kl. 18.00 i Mindelunden i Skæring.

Kørelejlighed til Skæring fra Vestre Kirkegård. Tilmelding nødvendig til cafeoskar@kommunister.dk eller telefon 32 12 50 65.

Kommunisterne i Århus:
Danmarks Kommunistiske Parti,
Kommunistisk Parti i Danmark, Kommunistisk Parti

Behovet for venner

Mens dette skrives, er retssagen mod vor tids måske største politiske massemander i gang i Oslo. Anders Behring Breivik myrdede 77 mennesker under indtryk af sine i egentligste forstand fascistiske forestillinger om, at vor civilisation er truet af »fremmede« kræfter, indre som ydre. Til disse »fremmede« hørte de 69 unge socialdemokrater på Utøya, som han slagtede; i hans verdensbillede udgjorde de en trussel.

Det er let at kalde Breiviks ideer forskruede, sindssyge, at kalde ham gal og hans gerning en gal mands værk. Det er også for let. Psykiatere og psykologer kan skændes, om han er paranoid eller narcissistisk, og om han er egnet til straf eller trænger til behandling og omsorg, men det berører ikke det væsentlige. Breiviks forestillingsverden er ikke skabt af ham selv, og den er ikke udsprunget af et sygt sind. Den er udsprunget af et sygt samfund, af en syg verden – en verden, der har behov for at opdigte trusler og udpege fjender, for fjendskab og had mellem mennesker.

I anledning af massakren på Utøya skrev forretningsudvalgene for Kommunistisk Parti i Danmark og Danmarks Kommunistiske Parti i en fællesudtalelse den 7. august sidste år: »Tragedien i Norge bør føre til besindelse hos dem, der fortsat driver antikommunistisk agitation« – oppisker til fjendskab mellem mennesker, kunne vi også have skrevet. Og vi konstaterede dengang, at reaktionen var den modsatte: At Utøya blev brugt som undskyldning for at holde ekstra øje med »venstre-ekstremismen« altså netop de mennesker, Breivik ville til livs.

Det er nemlig ikke tilfældigt, hvem der udråbes til fjender.

Den Demokratiske Folkerepublik Koreas – mislykkede – opsendelse af en satellit gav anledning til et raseri, der uden overdrivelse kan kaldes frådende, og som gav genlyd helt herovre på den anden side af Jorden. Den koreanske raket var en trussel, fik vi at vide, Nordkorea truede »verden«, og Japan

erklærede at ville skyde raketten ned.

Hvem er det, der truer hvem?

En dansk universitetsprofessor er efter 3-400 forhørstimer hos PET, hvorunder han bl.a. fik frataget livsvigtig medicin (det er det, der andre steder i verden kaldes tortur og brud på menneskerettigheder), blevet anklaget for spionage til fordel for Rusland, der åbenbart nu igen skal til at være vores fjende. Han havde holdt møder med russere fra den russiske ambassade og givet dem navne på nogle studenter. Hemmeligt? Ikke det fjerneste. Men en trussel mod landets sikkerhed – mod vores sikkerhed.

Ville det have interesseret PET, hvis det var den amerikanske ambassade, han havde holdt møder med og fortalt om sine studerende?

Det virker, som om den danske stat og dens allierede er ved at oppiske en ny kold krig mod dem, som alle dage har været vores »fjender«. Det drejer sig ikke om forsvar mod noget som helst. Det drejer sig om at udpege fjender.

Den kriseramte kapitalisme har brug for fjender. Den har brug for følelsen af utryghed, og den har brug for ved passende lejligheder at lade den kolde krig slå om i varm. Det skete i Libyen. Og når det (endnu?) ikke er sket i Syrien, er en del af forklaringen, at vores »fjender« Rusland og Kina åbenbart har lært af deres fadæse, da de i Sikkerhedsrådet gav præsident Sarkozy og emiren af Qatar grønt lys for deres libyske røverkrig.

Der er forskel på norske masse-mordere, franske præsidenter og PET-agenter. Men deres handlinger tjener samme perverse behov: Behovet for fjender.

Når vi mødes på arbejderne internationale kampdag, er det andre behov, vi kæmper for: Almindelige menneskers behov for bl.a. venner.

God 1. maj!

Danmarks Kommunistiske Parti

holder sin

33. Kongres

lørdag den 16. juli og søndag den 17. juli 2012

BJMF, Trekronergade 26, Kbh. Valby

Officiel indkaldelse blev bragt i martsnummeret af *DKP-nyt*. Distrikterne vil modtage besked om antallet af delegerede og om frist for valg af delegerede. Afdelinger og distrikter kan frit indstille medlemmer som gæster.

Genforening af Danmarks Kommunistiske Parti?

I en henvendelse sidste forår fra Kommunistisk Parti i Danmark til DKP's landsledelse slog KP i D til lyd for en genforening af de to partier efter tyve års adskillelse. Tanken var ikke ny, og reaktionen hos de fleste af partiernes medlemmer var da også, at selvfølgelig skal vi genforenes. Nyt var, at nu lå der på bordet et konkret forslag om at sætte en genforeningsproces i gang.

De to partiers forretningsudvalg holdt et par fællesmøder i løbet af efteråret for at lægge rammerne for processen. Der var enighed om, at det skulle være »medlemmernes genforening« – en genforening nedefra med inddragelse af alle medlemmer, ikke en topstyret sammenslutning. Det blev derfor besluttet at afholde en fælles medlemsdebat om spørgsmålet i løbet af vinteren og foråret, og der blev udsendt et fælles debatoplæg.

Det blev også besluttet, at debatten til at begynde med skulle være intern i de to partier. Der har derfor indtil nu ikke været skrevet noget om den i *Skub*, men kun i det interne medlemsblad *DKP-nyt*. Rygterne svirrede dog fra et tidligt tidspunkt, og det varede ikke længe, før man selv uden for landets grænser havde hørt om genforeningsprojektet. Det er altså på tide med en orientering til offentligheden.

Den besluttede medlemsdebat fandt sted på 5 regionale møder i februar og marts i år: Den 4. februar i Aalborg, den 5. februar i Århus, den 26. februar i Esbjerg, den 11. marts i København og den 18. marts i Ringsted. Møderækken sluttede med et fælles udvidet landsledelsesmøde den 1. april i København.

Allerede tidligt i forløbet stod det klart, at selv om de to partier på de fleste områder står hinanden meget nær og langt

hen ad vejen har sammenfaldende synspunkter, var der også uenigheder, som for enkeltes vedkommende gik dybt. Møderne bekræftede dette. Den vigtigste vedrørte den parlamentariske strategi, dvs. forholdet til Enhedslisten og spørgsmålet, om det kan tillades kommunister at arbejde i og være medlemmer af Enhedslisten.

Der opnåedes ingen enighed i dette spørgsmål, og fællesmødet den 1. april konkluderede derfor, at der endnu skulle en tilnærmelses- og afklaringsperiode til, før en genforening også i toppen kunne beslattes formelt. KP i D's formand Betty Frydensbjerg Carlsson formulerede konklusionen således:

Kongresserne i KP i D og DKP foreslår, at de to partier fortsætter det samarbejde, som har fundet sted gennem de senere år om udadvendte aktiviteter, og sideløbende udbygger samarbejdet partimæssigt gennem afholdelsen af fælles studiekredse/skolingsarbejde, afholdelse af fælles medlemsmøder, regionsmøder o. lign., med henblik på en genforening af de to partier [...]. I denne proces søges uoverensstemmelser afklaret.

Det er vigtigt at gøre sig klart, at selv om viljen til genforening blev bekræftet i løbet af møderækken, er der ikke truffet nogen beslutning. Det sker tidligst på de to partiers kongresser i forsommeren, for DKP's vedkommende den 16.-17. juni i København.

Henrik Stamer Hedin

De to partiformænd til genforeningsdebatmøde i Ringsted.

Rød kommunalpolitik under nutidens vilkår

Byrådsmedlem Jan Jakobsen (EL) fortæller her om sine erfaringer fra ti års arbejde i Ringsted byråd. Oplægget blev holdt 14. januar 2012 på DKP Region Sjællands åbne distriktskonference i Ringsted. Jan var medlem af DKP i 1980'erne. Han genindmeldte sig i DKP den 1. marts 2011.

Af Jan Jakobsen

Jeg har arbejdet med kommunalpolitik inden for rammerne af Ringsted byråd siden 2002. Det var ved årsskiftet, hvor Fogh var kommet til magten efter Folketingsvalget afholdt den 20. november 2001 sammen med amtsråds- og kommunevalg.

Allerede ved sin »kroning« på valgnatten viste Fogh sine neoamerikanske tendenser med hele sin fremtoning med familie, festfyrværkeri osv. og andre kvalmende effekter.

Det er et historisk faktum, at det var denne aften, højrefløjen virkelig tog over i Danmark. Ikke alene blev det for Socialdemokraterne det dårligste valg i 28 år. Det var også første gang, Socialdemokraterne måtte se sig selv slået som det ubestridt største parti i Danmark igennem 80 år.

Socialdemokraterne blev op gennem 90'erne stadig mere presset af Venstre, der med opkomsten af partiets minimalstatsmessias Anders Fogh begyndte at inkassere stemmer i storbyerne. De havde tidligere ellers været domæne for Socialdemokraterne og venstrefløjen.

Også en tid med reformer

Nyrup tog op gennem 90'erne de nye økonomiske trends til sig. Det betød en række reformer, der skulle effektivisere den offentlige sektor. Det kaldes samlet set for New Public Management. Det var i denne periode, vi i kommunerne bl.a. fik de såkaldte BUM-modeller. Det er en forkortelse for bestiller - udfører - modtager. En model, der efterligner markedet og skal sikre effektiv offentlig forvaltning. I den måske lidt naive socialdemokratiske opfattelse fremstod dette »bare« som en omstrukturering, der skulle sikre bedre offentlig service ved at omfordele ressourcerne. For os andre var det tydeligt, at der var tale om en mere fundamental omstilling, der i virkeligheden skabte forudsætningerne for en markedsførelse og privatisering af hele den offentlige sektor. De til enhver tid rentable og profit-egnede dele af denne sektor skulle overlades til privat foretagsomhed. Det var en ny rolle for det offentlige: aflevere

det, der var værd at aflevere, til private udbydere – og så i øvrigt overtage forpligtelserne igen, efterhånden som det alligevel ikke er attraktivt – eller rettere: når man lader et firma gå konkurs. Derfor var det også lidt paradoksalt at se Nyrup rive sider ud af Foghs bog om minimalstaten. Det var vel ikke ment sådan, men kunne godt ligne selvkritik. Dybest set havde Nyrup selv sat processen i gang. Fogh, Hjort og Løkke forædlede gennem tiden op til »magtskiftet« produktet til ukendelighed – og Socialdemokraterne, SF og Radikale synes nu helt at adoptere dette produkt.

Rute og deroute

Det var under indtryk af disse historiske spor, at byrådsperioden 2002 startede. Jeg skal ikke belemre med hele den konkrete historie, men gå direkte til mine erfaringer med byrådsarbejdet – mulighederne og konsekvenserne. Og når det er sagt, så skal jeg sige, at det også er en proces, hvor erfaringerne engang imellem er dyrekøbte og kursen også somme tider på deroute. Så handler det om at kunne se det – og korrigere igen. Som det så smukt hedder i en sang af Oktobergruppen fra 1977: »Det er svært at finde hjem igen, når man først har mistet kursen«.

Min holdning til kommunalpolitik har ændret sig undervejs. I begyndelsen mente jeg nok, vi kunne få noget igennem. Det har vist sig, at det var og er kun enkeltsager. Nogen gange er de egentlige landvindinger svære at få øje på. Det får mig til i dag at mene, at parlamentarisk arbejde – specielt i kommunalbestyrelserne – kun er en meget lille brik i et langt større spil.

Jeg har aldrig været tilhænger af den opsplnitning af landspolitik og kommunalpolitik, som vi ser både hos SF, Socialdemokraterne og ikke mindst hos hele den borgerlige fløj. Hvis der er noget, der er »morsomt« i kommunalpolitik, så er det at se, hvordan de borgerlige partier pludselig formår at »blive åh så sociale« af at være i opposition. Det er nemt for dem i en kommunalbestyrelse som i Ringsted. Her er der en fast sammentømret gruppe, der »går hen over midten«. Dvs. at den består af Venstre, Socialdemokraterne og SF. Den blev allerede etableret efter sidste kommunevalg. Dengang var jeg i princippet ikke imod. Det er jeg imidlertid blevet, fordi det undervejs er blevet tydeligt, at kamelerne, der skulle sluges, var større end de konkrete resultater, som SF kunne opnå. I dag er man endt med at legitimere den borgerlige politik, som bliver ført i Ringsted kommune. Det har betydet accept af skolenedlæggelser. Det har også betydet ikke blot stiltiende, men aktivt forsvar for nedlæggelse af UPPR - dvs. sammenhæng mellem Udviklingsmedarbejdere og PPR til fordel for den traditionelle orga-

Jan Jakobsen

nisering, som man i mange andre byer er på vej væk fra! Det er efter min mening en forrykt udvikling. Det er blot to konkrete, helt aktuelle sager. Det eneste reelle argument er økonomiske besparelser.

Argumentationsform

Jeg bruger ikke så mange økonomiske argumenter i byrådssalen udover, at jeg mener, at det hele handler om noget så primitivt som, at de rige vil rage til sig på bekostning af velfærdssamfundet. Derfor har man i kommunerne sat gang i en proces, der skal tale til den indre svinehund, og som har som udgangspunkt, at ulykker, sociale opbrud, fattigdom, arbejdsløshed, psykiske sygdomme, handicap, aldersbetingede svækkelser osv. kun er noget, der rammer andre - og at det er meget bedre at kunne vælge selv, hvor man vil forsikre sig. Den gamle liberalistiske drøm om et samfund, der fungerer ideelt under kapitalismen, lever i bedste velgående. Ganske vist ser vi stadig voldsommere kriser. Men i den liberalistiske verden er det jo kun periodisk og rammer kun dem dér nederst i samfundet, der ikke har forstået at få orden på deres økonomi.

Jeg mener ikke, vi på nogen måde skal argumentere for disse økonomiske tilgange. Vi skal vise, at løsningen alene er solidaritet og at vi nødvendigvis må tage pengene, hvor de er. Vi skal

i denne sammenhæng være opmærksomme på, at vi ikke må begynde at argumentere for, at rige ikke skal have velfærdsydelser som alle andre. Det bliver blot ris til egen røv – for er de først ude af velfærden, vil de også bestemme over alle andre ydelser. Et eksempel er, at de Konservative er begyndt at argumentere for, at dem med en vis indkomst godt kan undvære børnepenge osv. Konsekvensen bliver, at alt ender med at blive til de gode gamle transbestemte ydelser, der kan drejes på som en vandhane: lunkent, når det går godt, og ekstremt koldt, når borgerskabet får brug for at lune sig.

Hvor gør vi en forskel?

Kan vi så slet ikke bruge arbejdet i en kommunalbestyrelse til noget? Jo, det mener jeg godt vi kan, men vi skal passe på, hvilken betydning vi tillægger det. En vigtig årsag er, at mere og mere i den kommunale økonomi er bestemt på forhånd. Råderummet bliver stadig mindre – og de opgaver, som kommunerne får lov til at beskæftige sig med, er de oplagte »tabersager«. Det er dejligt nemt at lægge nogle opgaver ud til kommunerne og fastlægge nogle rammer for arbejdet, som man godt ved ikke holder. Løsningerne bliver meget forskellige – og det bliver vanskeligt at sige noget entydigt om, at der sker nedskæringer på bestemte befolkningsgrupper. Alle kommuner

gør det jo forskelligt.

Kommunerne er også organiseret forskelligt. De har vidt forskellige økonomiske rammer, og selv om alle skal spare i en eller anden grad, så er der altså himmelvid forskel på, hvordan man håndterer det i Gentofte og Ikast-Brande. Nogle sygdomme rammer meget socialt skævt, men ikke alle. Gentofte er f.eks. nødt til at behandle mennesker med handicap lidt bedre, for faren er, at man støder solide, velstillede samfundsstøtter på mancherterne. De får nemlig også børn med handicap. I Ikast-Brande derimod kan borgmester Kissmeyer pladre løs om at give mennesker med handicap piller, så de bliver slatne i musklerne og dermed mindre udadreagerende. Han kan blive bakket op af socialdemokraten Trøjborg, der er formand for KL... og som i øvrigt sammen med SF har flertal i samme forening.

Kommunalpolitik er og bliver en dans på tungen. Det kræver viden om, hvordan man danser, og en kraftanstrengelse at balancere. Der er alle chancer for at lave fejl, for i en kommune som den, jeg kommer fra, er det helt umuligt at tage stilling til alt og gøre det helt rigtige.

Det er nemt nok blot at stemme mod flertalsgruppen. Der kører imidlertid en del spilfægteri mellem den borgerlige opposition og flertalsgruppen. Det bliver særdeles vanskeligt at manøvrere i dette farvand, for nogle gange stemmer både Konservative og Dansk Folkeparti mod asociale tiltag, som de lige så gladelig har stemt for på Borgen. Det er selvfølgelig dels en brik i deres eget lille lokale spil, men bundet også i en opfattelse af, at der er stor forskel på og ofte ingen sammenhæng mellem kommunalpolitik og landspolitik.

Det er også nemt nok blot at støtte flertalsgruppen bortset fra, at de ikke styrer en skid. Det er alt sammen baseret på teknokratiske beslutninger efter råd fra direktionen, som i de sidste år har fået mere og mere magt. Gang på gang bruger man argumentet, at forvaltningen mener at ... osv. Jeg kan godt forstå det, for det bliver mere og mere komplekst at skue bag de sociale konsekvenser af talkolonnerne. Men grundlæggende er, at samme flertalsgruppe har lagt nogle økonomiske rammer, som forvaltningerne naturligvis er bundet op på. Det er altså flertallet, der har fastlagt præmisserne for forvaltningen.

Min rolle kan være at stemme imod de uretfærdigheder, der er synlige - og argumentere imod ud fra et socialt synspunkt. Nogle gange er jeg så heldig at blive citeret i aviserne på de sager, vi har valgt ud. Nogen gange endda citeret korrekt.

Ind imellem dukker sager op, hvor vi kan gøre en forskel. Hvor vi så at sige kan være vagthunde for, at kommunerne holder sig inden for deres rammer. Det vil typisk handle om sager, hvor kommunerne krænker retssikkerheden på den ene eller den anden måde. Det sker dagligt i øjeblikket, hvor kommunerne bliver ekstra presset på økonomien og hvor der derfor udfoldes en utrolig »kreativitet«, som langt fra altid er hverken i lovens ånd eller bogstav.

Det er vigtigt vi kommer med offensive forslag på miljøom-

rådet, økologi, byplanlægning og styrkelse af den kollektive transport. Det binder dog mange ressourcer. Godt nok kan vi låne af hinanden kommuner imellem, men det skal alligevel tilpasses lokale forhold for at sikre, at det ikke kan skydes i sæk.

Slutning

Byrådsarbejdet kan ikke stå alene og må aldrig blive isoleret. Det skal hænge sammen med både det lokale faglige arbejde, folkelige bevægelser og de mennesker, dette handler om.

Selv om vores samfund har ændret sig på overfladen, har vi stadig et klassesamfund, hvor der er tydelig forskel på taberne og vinderne. Vinderne møver sig ind på dele af Socialdemokratiet og SF. De bliver kun i nogle tilfælde nogen, vi kan stole på. Desværre.

Vi skal kæmpe for enhver forbedring – mod enhver forringelse. Sådan ser virkeligheden ud for mig – også anno 2012. Det bliver sværere og sværere at se forskel, men der er ingen lette veje ud over den totale overgivelse, som andre dele af den tidligere venstrefløj har valgt. Igen desværre. Og den vil jeg ikke anbefale.

Fagligt Udvalg

Af Peder Pedersen

Når vi på ledelsesmøder og andre steder, hvor vi får lov, fremlægger vore meninger og initiativer, sker det da, vi får en mening med fra andre kammerater.

Det er vi glade for – ikke bare, hvor der er enighed; men helt sikkert er det, at i et parti skal vi forholde os til andres meninger. Hvorfor skulle vi ellers holde møder?

DKPs udvalg skulle gerne være en næring til vore møder – især ledelsesmøder. Det lever vi ikke helt op til; men vi må jo stadig forsøge.

Når vi befinder os i en genforeningsproces, ville det være dejligt, om flere forholdt sig til de fælles initiativer vi, i Fagligt Udvalg, har opnået med andre k-partier. Det burde jo være et bidrag til kommunistisk enhed.

Jeg personligt tror ikke på, at samarbejdet mellem k-partierne af sig selv skaber kommunistisk enhed for en naturlig genforening; men jeg tror, at et målrettet samarbejde med genforening som mål kan give resultater.

Det svarer til kampen for socialismen. Det er ikke nok at skabe resultater for bedre løn- og arbejdsforhold; men for kommunister bør goderne være skridt mod et andet samfund.

På nogle arbejdspladser har vi oplevet en udvikling, der kunne være et mønster for et kommende socialistisk samfund. Vi har oplevet forbedring i arbejdsforhold, der naturligt også har påvirket forbedringer i i familie og samfundslivet. Det er vigtigt at fastholde de erfaringer – også når det går tilbage.

Vi har bevist, det kan lade sig gøre at skabe ændringer. Men det er svært. Tidligere havde vi muligheder for at holde mange møder, der vurderede vore handlinger. Det var både direkte faglige møder i DKP; men også bredere i fagbevægelsen. Det er min opfattelse, at vi skal bruge fortidens erfaringer på det faglige område, fordi vi i fremtiden har beviser for, at det kan lade sig gøre. Det var forkert, når nogen påstod, at det kun var lønkampen, kommunister og andre fagligt aktive kunne præstere. Vore modstandere i PET havde en anden opfattelse af enhedsarbejdet i 1970'erne og frem over. Et samarbejde mellem socialdemokrater og kommunister især i SID, som det hed den gang, foruroligede spionerne. For en fredelig udvikling med bedre arbejdsforhold, fredsarbejde og udvikling af en arbejderkultur kunne jo ligne en samfundsmode. PET ville så gerne afsløre os som spioner/røde lejesvende for Sovjet. Men inderst inde vidste de godt at den største trussel var en udvikling af demokratiet, så folkemagt fortrængte pengemagt.

Vi har holdt fælles møder med KPID flere steder i landet. Det var da skønt at se, at vi kunne samle så mange. Vel er »mange« relativt; men i hvert fald mange i forhold til, når vi mødes hver for sig.

Lønkrav og realisme

Jeg vil omtale en kommentar fra, da vi på det udvidede landsledelsesmøde i Århus fremlagde Fagligt Udvalgs beretning.

Vi har den opfattelse, at vi ikke vil efterkomme opfordringen til løntilbageholdenhed. Vi skal ikke betale for kapitalismens krise eller for spekulanternes politik. Det er ikke retfærdigt; men det er heller ikke nyttigt for formålet: en bedre økonomi.

Men en kammerat satte spørgsmålstegn ved denne holdning: Nyttet det at forlange mere i løn, når der er krise?

Jeg vil besvare spørgsmålet med at fastholde et ja, vi skal holde på at drage de andre, spekulanterne, til regnskab – og ikke sende regningen til dem, der omvendt har skabt værdierne. Men, jo der er et men, for det som vi fremhævede, da DKPs fraktioner på arbejdspladserne var stærke, var, at vi skal vurdere et krav rimelighed. Har arbejdsgiveren mulighed for at indrømme? Og har vi opbakning bag det rimelige krav?

Det hører i hvert fald med til vores strategi og taktik, hvis vi vil opnå tillid – også på lang sigt.

Nogle siger så; men vi skal fastholde det rigtige. Det er bedre at dø stående end knælende. Det er sandt; men ikke i ethvert tilfælde. Ikke, når det gælder det opnåelige lønresultat. En vigtig opgave i fremtiden er blevet os dikteret af udviklingen: Det er kampen for fagbevægelsen generelt. Vi må overbevise det arbejdende folk om fagbevægelsens nødvendighed. Uden en stærk fagbevægelse har vi ingen rettigheder – kun nådsens brød fra de riges bord.

Kampen for en stærk fagbevægelse er nøje knyttet sammen med kampen mod EU, som klart er ude på at svække de rettigheder vi trods alt har opnået i fagbevægelsen

SILKE
SKAL VIGE FOR
VADMELSKLÆR

ESSAYS OM FRIHEDSKAMPEN

Bogen udkom den 1. maj og er i denne 3. udgave, udvidet med nye essays og er nu på 100 sider. Prisen er 175,- kr. eksklusivt forsendelse. Den kan bestilles på larsulrik_1@hotmail.com

Den misforståede ansvarlighed

Af Henrik Hald

De nyligt overståede OK-forhandlinger indenfor det private gav ikke meget »guld« på bordet til de ansatte. Det var de til gengæld heller ikke sat i udsigt. Optakten til OK-forhandlingerne var et besynderligt sammensurium af arbejdsgivertrusler om konsekvenser for de forestående trepartsforhandlinger og fagbevægelsens forhandlere, der talte om »jobfest i stedet for lønfest«.

Hvorfor der absolut skal være en modsætning mellem at sikre ansatte ordentlige løn- og ansættelsesvilkår og samtidig sikre, at der er jobs i Danmark, må man spørge fagbevægelsens top om. Virkeligheden er vel blot den, at man fra store dele af fagbevægelsen har accepteret den politiske præmis, der hedder, at de fleste skuldre skal trække det tungeste læs, i solidaritet med de banker, pensionsselskaber, boligspekulanter, der reelt har pulveriseret den kapitalistiske økonomi.

Spekulanterne skal ikke selv betale for festen, det gør de danske lønmodtagere og desværre med dele af fagbevægelsens accept.

»Overenskomstforliget på industriområdet viser, at lønmodtagerne aktivt deltager i løsningen af de problemer, det danske samfund står over for,« sagde CO Industris næstformand Mads Andersen, der samtidig er formand for industrigruppen i 3F, efter indgåelsen af industriforliget. Og med den slags forhandlere er der ikke noget at sige til, at de danske arbejdsgivere er begejstrede for den danske model.

Et af de store krav, der forud for forhandlingerne blev rejst af de faglige organisationer, var kravet om en reallønssikring. Altså en sikring af, at mennesker som minimum skulle kunne købe de samme vare og tjenesteydelser for deres løn i 2014, som de kunne i 2012.

Men hvordan har det egentligt set ud med reallønsvæksten i Danmark, siden den nuværende krise satte ind i 2009?

Det indgåede OK-forlig i det private i 2010 blev netop solgt til medlemmerne på, at det ville sikre vores realløn. Men hvordan gik det så med de smukke tanker?

»Forbrugerpriserne er steget ganske markant over det seneste år,« udtalte senioranalytiker Tore Damgaard Stramer fra Danske Bank i 2010. »Det har desværre den kedelige konsekvens at reallønnen – altså lønstigningstaksten fraregnet pristigningstaksten – nu er negativ. Mens inflationen generelt har ligget på et niveau omkring 2,5 pct. i andet halvår af 2010, så er lønningerne kun steget med godt 2 pct.«

Altså havde vi trods ordene om reallønssikring en gennemsnitlig negativ lønudvikling i 2010 på ca. 0,5 %.

Blev det så bedre i sidste halvdel af det indgåede forlig?

Nej, tværtimod.

Reallønsvæksten i 2011 blev mere negativ, end den blev i 2010. De gennemsnitlige lønstigninger i Danmark, både for offentlige og privat ansatte, blev på beskedne 1,4%, men inflationen alene blev opgjort til 2,8 %.

Lønningerne steg nemlig efter skat kun med gennemsnitligt 7.000 kroner årligt – og det er endda, hvis familiens voksne var privatansatte. For de offentligt ansatte var lønstigningerne tæt på nul.

Det betyder, at en typisk arbejderfamilie forbrugt alt i alt er blevet godt 17.000 kroner dyrere i 2011 end i 2010, hvor der som sagt også var et fald i reallønnen på gennemsnitligt 0,5%.

Så konklusionen må unægtelig være, at på trods af man i 2010 efter indgåelsen af OK-forliget stolt påræbte sig, at reallønnen var sikret, er dette dog noget fjernt fra den reelle virkelighed. Reallønnen for de danske lønmodtagere har været kraftigt faldende i perioden, og på trods af dette har der nu heller ikke ligefrem været lagt op til nogen »jobfest«.

Der er nemlig ingen sammenhæng mellem løntilbageholdenhed og jobskabelse. Der findes simpelthen ikke noget belæg for at påstå, at i de perioder, hvor man historisk har oplevet negativ lønudvikling, er der i stedet for blevet skabt jobs. Og dette kommer nok heller ikke til at ske med indgåelsen af det nye OK-forlig, ligegyldigt hvor mange gange Harald Børsting m.fl. gentager de »lovede ord«.

Virkeligheden er nemlig den, at det aftalte reallønssikring udelukkende vil blive brugt til profitmaksimering for de danske arbejdsgivere under stadige trusler om udflytning af danske virksomheder til udlandet.

Fagbevægelsen er nødt til at stoppe denne negative spiral, hvis den fortsat vil spille en væsentlig rolle i den danske befolkning øjne.

Fagbevægelsen er nødt til at forstå, at den ikke er sat i verden for at sikre arbejdsgiverne maksimale profitter under en krise, de selv har skabt. Den er sat i verden for at sikre, at dens medlemmer sikres en progressiv løn- og ansættelsesudvikling. Det er udelukkende gennem en aktiv indsat for at sikre medlemmerne ordentlige forhold, at man fastholder medlemmerne og stopper for tilgangen til de »gule«.

Med de sidste to OK-forlig i tankerne skulle man næste tro, at fagbevægelsen helt havde mistet »kamplysten«.

Venstrekræfterne i fagbevægelsen har en kæmpe opgave i at presse fagbevægelsens top væk fra deres »ansvarlighed« overfor de danske arbejdsgivere. Dette kræver en langt større grad af samarbejde og enhed, end vi har haft tradition for de sidste 20 år.

Der er stor grad af enighed om resultaterne af de sidste indgåede OK-forlig; alligevel formår venstrefløjen ikke, gen-

nem de valgte tillidsrepræsentanter, at få koordineret og systemiseret en effektiv indsats mod forligene. F.eks. en effektiv NEJ-kampagne.

Dette må og skal vi blive bedre til, hvis denne udvikling skal vendes.

OK-forhandlingerne indenfor det offentlige starter så småt op til efteråret. Det ville være rart, hvis DKP sammen med andre gode kræfter på venstrefløjnen ville gå i spidsen for at få

denne udvikling vendt, f.eks. med indkaldelse af faglig konference i forhold til OK 13 indenfor det offentlige.

Alternativet kender vi nemlig. Det vil igen være de ansatte i kommuner og regioner, der fortsat skal betale for den »fest«, de rige har holdt uden vores deltagelse.

Denne misforståede ansvarlighed må og skal stoppe.

Kommentar til forhandlingsresultatet på Industriens Overenskomst

Når hunden fodres med sin egen hale

Af Ole Vad Odgaard

Industriens Overenskomst er toneangivende ved overenskomstforhandlingerne på det private arbejdsmarked; de resultater, eller mangel på samme, som Industriens Overenskomst lægger frem, har tradition for afsmitning på øvrige overenskomstaftaler, som senere indgås.

Det er medlemmerne af LO-forbundene under CO-industri kartellet, som skal stemme om et forhandlingsresultat; til det har medlemmerne netop modtaget et lille skrift fra CO-industri. Skriftet fortæller meget kort om den nye overenskomst, så kort at der kun er blevet plads til at skrive udførligt om dele, der betragtes som fordelagtige for medlemmerne.

Haleklipping

Et af de mere pinlige afsnit i Industriens Overenskomst omtaler skriftet fra CO-industri meget let, det drejer sig om slutningen af § 8. – afsnittet om lokalaftaler. Her er der i stk. 7 mulighed for blandt andet at fravige arbejdstiden. Den nye overenskomst udbygger dette fravigelsescirkus; ved udvidet arbejdstid fraviger arbejderne også overtidsbetaling! Til gengæld kan der konverteres penge fra medarbejderens optjente fritvalgskonto, pensionsopsparing og feriepenge, som så udbetales som et tillæg til den udvidede arbejdstid, en slags erstatning for den manglende overtidsbetaling, må vi forstå det.

Man tænker uvilkårligt på et godt gammelt kneb, hvor hunden fodres med sin egen hale.

Nogenlunde samme princip gælder for senioraftale, hvor pensionsopsparing ligeledes anvendes som en kompensation for løntabet ved nedsat arbejdstid.

Den manglende del af pensionsopsparing m.v. skal vi så se

bort fra, den bliver forbrugt inden pensionen. Da tilbagetrækningsalderen til pension bliver forøget betragteligt, er der udsigt til lavere pensionsydelse.

Realløn

Når der laves ny overenskomst, i dette tilfælde for to år, må der selvfølgelig sikres en reel lønforbedring, der skal også indregnes den forringelse af kronen, som hele tiden sker; i de senere år har der årligt været ca. 2-2,5 % forringelse af kronens værdi.

Lærlinge og elever får tillagt 2,25 % i de to overenskomster-år; de er dog de eneste der kan se frem til nogenlunde at opretholde en realløn.

Overenskomstforslaget regulerer kun med 1,4% på satserne for ulempetillæg, mindstelønnen for voksne arbejdere tillægges 1,35 kr. pr 1. marts 2012, året efter bliver stigningen samme beskedne beløb. Reallønssikring er der ikke tale om.

Undskyldningsoverenskomst

Formanden for CO-industri kartellet, han hedder Thorkild E. Jensen, giver en slags undskyldning med en indledningsvis bemærkning: »Derudover er det en aftale, der giver god plads til lokale lønforhandlinger og styrker mulighederne for industrijob i Danmark. Det er en ansvarlig aftale.«

Vi forstår, at det er lokale lønforhandlinger, der skal rette op på tingene, og at det er op til arbejdspladserne.

Hvis arbejderne i vilkårlighed stemmer denne reallønsforringende overenskomst igennem, må det være klart, at der skal flere boller på suppen – altså, ude på arbejdspladserne må der kæmpes for hver en krone.

Til kamp mod social dumping

Af Henning Jakobsen

På transport- og byggeområdet var der før overenskomstforhandlingerne blæst til kamp for den danske model – mod social dumping – den stadig mere omsiggribende undergravning af tilkæmpede løn- og arbejdsvilkår. En stigning i mindstelønnen på 1,35 kr. om året var, hvad det blev til for byggefolkene. Ingen udvidelse af mulighederne for at bekæmpe social dumping blev det til. Men sådan kan man selvfølgelig også løse problemet: Sænke reallønnen, indtil den har nået østeuropæisk niveau. På transportområdet var der også langt mellem snapserne. Her blev der dog strammet op på procedurerne for hurtig behandling af sager om løndumping. Den lille lønstigning på 1,60 kr. og 1,85 kr. andet år vil med garanti betyde reallønsskud, idet transportområdet er et normallønsområde, hvor der som udgangspunkt ikke forhandles løn lokalt.

Stem nej-kampagne

Der er derfor ikke overraskende en stem nej-kampagne undervejs. Stilladsarbejdernes Landsklub anbefalede tidligt et nej til det indgåede byggeforlig på baggrund af udsigten til faldende

realløn og manglende resultater i kampen mod social dumping. Stilladsarbejderne oplyser, at de i tilfælde af storkonflikt er helt parat til at medvirke til også at lukke de uorganiserede arbejdspladser ned. Fra 3F Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening i København har man søsat en stem nej-kampagne. I en udtalelse vedtaget på Kvindernes Internationale Kampdag den 8. marts kritiserer 3F BJMF de få håndører, som OK-forhandlingerne gav. Men afgørende finder man, at kravet om tredjepartsforpligtelser om overenskomstmæssige forhold ved videresalg af byggeopgaver var blevet afvist fra arbejdsgiverside af ideologiske grunde. 3F BJMF erklærer sig parat til at føre kampen mod social dumping videre sammen med transportarbejdere, det grønne område, restauration, industri og service – og nu også f.eks. Prosas IT-folk. Man opfordrer derfor til et nej til overenskomsten.

Protester mod det indgåede forlig.

Arbejdsfordeling og solidaritet

Af Jacob Jensen

Hver gang man bliver orienteret om overenskomstsituationen og den generelle stemning på arbejdspladserne, hører man om frygt for fyringer og derfor også frygt for at stille krav. Det er for nogle en ønskværdig situation, som her indrømmet af en ledende administrator af Danmarks økonomi:

»Selv om overvismand og økonomiprofessor Peter Birch Sørensen understreger, at han nødig vil fremstå som »en begejstret tilhænger af ledighed«, lægger han ikke skjul på, at der er mange fordele med flere arbejdsløse. Så bliver det nemlig lettere at holde inflation og lønninger i ro.« (*Information* 17. oktober 2008)

Nu da krisen er fortsat i snart fire år og betegnes som den værste siden 1930'erne, har ledende politikere og erhvervsfolk lært at lægge bånd på deres offentlige udtalelser. Men overvismanden udtrykte deres generelle holdning. Arbejdsløshed er nødvendig, for at deres kapitalistiske idealsamfund kan fungere optimalt. Danmark skal ledes af en »elite« af erhvervsfolk, politikere og embedsmænd – hvis millionlønninger ikke hører til blandt de lønninger, som skal holdes i ro.

Den borgerlige presse hjælper med at flytte ansvaret for arbejdsløsheden væk fra landets politiske og økonomiske ledere ved at benytte en syndebug: Udflytningen af fabriksarbejdspladser til ulandene. Det er en proces, som har fundet sted i årtier. På trods heraf var der nærmest fuld beskæftigelse i 2008. Ulandene har ved deres industrialisering fået midler til at importere flere højteknologiske produkter. Det har øget beskæftigelsen i disse sektorer i ulandene. Den vestlige kapitalisme har kunnet klare denne omstilling uden langtidsarbejdsløshed.

Krisen blev ikke skabt af nogen forøget udflytning af arbejdspladser til ulande i 2008 og heller ikke af nogen forøget indvandring. Den blev skabt af bank- og boligkrisen i USA, som bredte sig til andre brancher og lande. Heri er der intet nyt. Kapitalismen har altid haft og vil altid løbe ind i kriser. Det ligger i kapitalismens natur. Når det sker, skal en del af arbejdsstyrken kastes ud i arbejdsløshed.

Solidaritet

Hvordan skal vi reagere, når en arbejdsgiver nedsætter produktionen? Skal vi blot acceptere hans ret til at lede og fordele arbejdet og lade ham fyre, som han ønsker? Selv om de fleste vil besvare dette spørgsmål benægtende, så sker det sådan i praksis. Klubberne, tillidsfolkene og fagforeningerne har til formål at indskrænke arbejdsgivernes påståede naturgivne rettigheder. Men det sker kun sporadisk i dag. Årsagen er, at fagligt og politisk aktive på venstrefløj ikke har et handlings-

program for fyringer, arbejdsløshed og lavkonjunktur.

Et krav om fuld beskæftigelse kan ikke opfyldes under kapitalistiske betingelser. Vi kan ikke tvinge en arbejdsgiver til at fortsætte fuld produktion af varer, han ikke kan sælge. Men vi kan anfægte hans ret til at udvælge arbejdere til fyring. Inddragning af klubben i beslutningen om, hvem der skal fyres, vil ødelægge sammenholdet på en arbejdsplads – medmindre de pågældende har muligheder for at finde ansættelse andetsteds. Der er kun ét holdbart modkrav: arbejdsstyrken skal gå ledig på skift – arbejdsfordeling. Desværre har den politiske venstrefløj ikke villet støtte et sådant modkrav.

Arbejderklassens solidaritet er den grundlæggende egen-skab, som fik Karl Marx til at konkludere, at den vil blive fremtidens ledende klasse. Solidaritet var det ledende princip i den socialdemokratiske arbejderbevægelse, som han igangsatte. Nu er borgerlige holdninger, som »enhver er sin egen lykkes smed«, trængt ind i bevægelsen.

Kommunister og den øvrige venstrefløj holder stadig fast ved de oprindelige principper. Det er disse principper, som skal føre samfundet frem til socialisme en gang i fremtiden. Det er de samme principper, som skal dirigere det daglige faglige og politiske arbejde med at afbøde virkningerne af kapitalismens krise. Solidaritet betyder, at arbejderklassen i fællesskab skal bære arbejdsløshedens byrder. Vi skal ikke acceptere, at et mindretal kastes ud i langvarig arbejdsløshed.

»Vi skal ikke fordele fattigdommen«

Tilbage i 1970'erne deltog jeg i en studiekreds på en grafisk arbejdsplads. Studiekredsen vendte sig i et indlæg i *Dansk Grafia* 45/75 imod den parole, som blev fremsat af typografforbundets københavnske afdelingsformand. Heri sagde vi bl.a.:

»Louis Andersen siger i »Grafia« nr. 2, at arbejdsgiverne kan udnytte en ordning om arbejdsfordeling. Hvis ordningen bliver kollektiv, som vi foreslår, begrænser vi deres muligheder i den retning. Men hvordan vi end vender og drejer problemet, så har de større muligheder for at udnytte den frygt, der findes hos arbejdere, når de konstant trues med langvarig arbejdsløshed...

Louis Andersens artikel har som overskrift parolen: »Vi skal ikke fordele fattigdommen«. Men er det netop ikke det, vi skal? Når arbejdsgiverne kaster nye byrder over på arbejderne, såsom den uundgåelige arbejdsløshed, skal vi så ikke netop kræve, at disse byrder fordeles ligeligt frem for at ramme et mindretal? Det er det, vi forstår ved solidaritet.

har mange forklaringsproblemer.

Det er oplagt, at 30 uger ikke er tilstrækkeligt til at sikre imod langtidsarbejdsløshed i den nuværende fire år lange krise. Men alligevel lykkedes det den tidligere regering at skærpe A-kassereglerne uden modstand fra fagbevægelsen og den politiske venstrefløj. Den nye regering ser ikke ud til at have planer om at rulle disse skærpselser tilbage.

I 1994 var der i det regerende Socialdemokratiet og fagbevægelsen en vakkende holdning til arbejdsfordeling. Folkeopinionen støttede den, og regeringen følte sig tvunget til at tillade et forsøg med skraldemandsmodellen. Men i dag er A-kasserne pålagt nye regler med det formål at kvæle ethvert forsøg på at skabe en arbejdsfordeling, som virkelig kan afbøde langtidsarbejdsløsheden.

Skraldemandsmodellen

I 1993 foreslog skraldemænd i Århus at dele deres arbejde med nogle arbejdsløse. De førte sagen frem på deres generalforsamling, i fagforeningen, hos ledelsen af Århus Renholdnings-selskab og på et stort vælgermøde, og alle steder var der støtte til forslaget. SFs fagklub og den socialdemokratiske borgmester i Århus gav skraldemændene politisk støtte.

Den videre debat gjorde forslaget kendt i befolkningen, og det blev genstand for en opinionsundersøgelse: 71 pct. af befolkningen sagde ja til spørgsmålet: »Er De parat til at dele Deres arbejde med andre?«, kun 24 pct. sagde nej. (Greens Analyseinstitut, citeret fra Hans Erik Madsen: *Vi tog skraldet*, forlaget Klim 1997, s. 201). En universitetsrapport giver samme billede og observerer samtidig opinionen blandt »eliten«:

»Antallet af faggrupper, der ønsker denne type arrangementer, er voksende. Skraldemandsmodellen synes således af have bred folkelig opbakning. Samtidigt har såvel uafhængige fagøkonomer som ministre og embedsmænd undsaagt modellen som et muligt bidrag til løsning af arbejdsløsningsproblemet eller i det mindste forholdt sig endog meget kritisk til forslaget.« (Lars Haagen Pedersen: *En økonomisk analyse af »Skraldemandsmodellen«*, EPRU-analyse nr. 5, Handelshøjskolen og København Universitet 19.9.1994).

Efter mange tovtrækkerier med den socialdemokratiske regering kunne skraldemandsmodellen afprøves fra november 1994 til december 1995. Ca. 100 skraldemænd deltog, og op til 26 arbejdsløse fik midlertidig ansættelse. Skraldemændene gik lidt ned i løn ved at gå på understøttelse hver fjerde uge. Til gengæld fik de mere fritid fra det hårde arbejde. De 26 langtidsledige fik kun en midlertidig tilknytning til arbejdsmarkedet. Men deres arbejdstimer hjalp dem med at genoptjene retten til dagpenge.

Information skrev 19. oktober 1995 om 60 kvinder på en fiskerfabrik i Hanstholm, som fik 12 arbejdsløse kvinder i arbejde ved at tage en dag om ugen fri. De deltog sammen med SF i en underskriftskampagne til støtte for arbejdsfordeling. Men ligesom den mere kendte skraldemandsmodel måtte de indstille arbejdsfordelingen pr. 1. januar 1996 – ikke fordi arbejdsløsheden var blevet mindre, men af principielle årsager: Den socialdemokratiske beskæftigelsesminister skrev til dem, at arbejdsfordeling kun er »symptombehandling ... det løser ikke

de grundlæggende problemer«.

Det er naturligvis rigtigt, at »de grundlæggende problemer« i den kapitalistiske produktionsmåde ikke er løst ved at behandle symptomet arbejdsløshed. Men kan det være et gyldigt argument for, at den uundgåelige arbejdsløshed under kapitalismen skal »løses«, ved at et mindretal kastes ud i langtidsarbejdsløshed?

Sympatien for skraldemandsmodellen i befolkningen og store dele af fagbevægelsen gjorde det vanskeligt for systemets ledere at håndtere problemet. For at genvinde kontrol fik de en »ekspert« rapport som støtte:

»Uddrag af Mercuri Urvall rapportens eksterne del: ... Det er tilsyneladende lykkedes klubbestyrelsen at fratage ledelsen i Århus Rengørings-selskab det ledelsesinstrument, der består i at foretage overenskomst-mæssig korrekt afskedigelse.« (Hans Erik Madsens bog, s. 49) I den efterfølgende arbejdskamp fik skraldemændene ikke den nødvendige politiske og faglige støtte, og de blev fyret.

Skraldemandsmodellen er ikke glemt

Den nævnes igen under den nuværende krise, således i *Fagbladet 3F*, nr. 6, 2009, e-pages: »De århusianske skraldemænd foreslog, at fire kolleger på skift skulle arbejde i tre uger og holde sabbat i en uge. Den blev dog slagtet af både politikere, arbejdsgivere og fagbevægelse.«

I forbindelse med nedskæringerne på sygehusene er modellen oplagt. Det sagde den midtjyske kredsformand for sygeplejeråd: »Derfor presser fagforeningen nu på overfor kommuner og region for at genopfinde »skraldemandsmodellen«. - Vi går målrettet efter at få sat turbo på rotationsprojekter. Indtil nu har det været svært at få efteruddannelse, fordi vi ikke har kunnet undværes. Men situationen nu kan bruges til at få unge ind, mens de faste kommer på efteruddannelse.« (Fagligt Ansvar 4. februar 2011)

Da skraldemandsmodellen kom op, burde fagbevægelsen og den politiske venstrefløj straks have igangsat en kampagne for en bredere solidarisk arbejdsfordeling. Da det ikke skete, havde den enige front af politikere, arbejdsgivere og fagbevægelse frie hænder til at kvæle initiativet, før »smitten« fik lov til at brede sig. Arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet – og dermed retten til at tvinge mange ud i langtidsarbejdsløshed – stod på spil. En fremtidig kamp for solidaritet med de arbejdsløse vil støde på den samme modstand.

Lokale aftaler er ikke tilstrækkelige

Der har været aftaler om arbejdsfordeling imellem arbejdsstyrken og ledelsen på enkelte virksomheder. De har fundet sted på foranledning af ledelsen, som ønskede at have en optrænet arbejdsstyrke stående til rådighed for fremtidige ordretilgange. Jeg er ikke bekendt med, hvor mange aftaler der er kommet i gang efter krav fra klubben som modsvar på en fyringsrunde.

Klubben er nødt til at medgive, at arbejdsgiveren må reducere arbejdsstyrken, når han mangler ordrer. Men arbejdsfordeling bør være et modkrav i alle tilfælde, hvor ledelsen varsler fyringer. Klubben må være fleksibel med hensyn de krav, som stammer fra produktionens tilrettelæggelse. Den må også være fleksibel med hensyn til arbejdsstyrkens individuelle ønsker og behov – ældre arbejdere kunne være villige til at påtage sig flere friuger; nogle nyansatte efter længere ledighed kunne blive undtaget fra fordelingen for at optjene løntimer. Men klubben må være parat til at gå i arbejdskamp i solidaritet med de fyrede, hvis ledelsen alligevel skrider til handling på trods af klubbens krav om en arbejdsfordelingsaftale.

Så længe der kun er spredte aftaler, så finder de kun sted i det omfang, virksomhedernes interesser selv er tilgodeset. For virkelig at afhjælpe langtidsarbejdsløsheden må fagbevægelsen og den politiske venstrefløj gå i spidsen. De må støtte klubber, som er parat til arbejdskamp i en fyringssituation, eller som er parat til at gå på arbejdsfordeling for at bringe især de unge langtidsarbejdsløse ind på arbejdsmarkedet. De må være parat til solidariske aktioner. Når A-kasserne bringer nye dagpengeregler i anvendelse imod arbejdsfordeling, er det en politisk opgave at rejse krav om ophør af disse og andre regler, som er vendt imod arbejderklassens solidaritet.

Politisk samling om arbejdsfordeling

I de sidste årtier har vi oplevet en generel svækkelse af fagbevægelsen og den politiske venstrefløjs styrke i den. Det skyldes delvist en løbende omstrukturering, hvor mange arbejdere får uddannelse og opnår funktionærstatus. Det skyldes også, at den politiske højrefløj ved demagogiske midler har kunnet overbevise mange arbejdere, især de mindst uddannede, om, at arbejdsløshed skyldes ulande og indvandrere, og ikke strukturelle svagheder i den kapitalistiske produktionsmåde. Den politiske venstrefløjs egne svagheder er den tredje årsag.

Venstrefløjen har ikke formået at formulere et handlingsprogram i en krisesituation, hvor frygten for fyringer råder på arbejdsmarkedet. Fagligt og politisk aktive taler nok om arbejdsfordeling og skraldemandsmodel i krogene, og mange udtrykker sympati for det. Når arbejderne kræver det på nogle arbejdspladser, går de gerne med. Men de tager ikke initiativet.

Overvismanden udtrykte »elitens« interesser, da han fremhævede de »mange fordele« ved en arbejdsløshed, som kan holde »lønninger i ro«. Det har haft den ønskede virkning i denne overenskomstsituation. Medierne viderebringer ikke sådanne udtalelser mere. De ønsker ikke at gøre erhvervslivets ledere ansvarlige for krisen. De bliver tværtimod skildret som dem med de nødvendige kvalifikationer til at bringe Danmark ud af krisen. Almindelige mennesker må være tilbageholdende og give lederne frie hænder til at løse Danmarks problemer. Venstrefløjen må i skrift og tale afsløre denne propaganda og kalde »eliten« ved dens rette navn: den herskende klasse.

HVOR KAN DET VÆRE AT DE, DER SKAL DELE FIRMAERNES OVERSKUD, ALTID SIGER, AT ARBEJDERNE MÅ LÆRE AT HOLDE IGEN? Carl Schornberg

Det er ikke tilstrækkeligt at fortælle, at socialisme er den eneste løsning på kapitalismens modsætninger. Vi skal også have dagsaktuelle krav til at modvirke de byrder, kapitalismen pålægger arbejderklassen. Krise og arbejdsløshed er en af disse byrder. Den skaber frygt og indbyrdes stridigheder blandt arbejdere, som ønsker at undgå fyringer – en af de »mange fordele« ved arbejdsløshed, mener erhvervslivets ledere. Vort modkrav skal være solidaritet og arbejdsfordeling. Højrefløjen i arbejderbevægelsen er lydhor overfor arbejdsgivernes behov, men er bange for at sige det åbent. Da venstrefløjen ikke fremsætter sådanne krav, undgår højrefløjen at vise flag.

Jeg er overbevist om, at en kampagne for solidarisk arbejdsfordeling vil give venstrefløjen stor styrke i fagbevægelsen og på arbejdspladserne. Den må sættes i gang lokalt, hver gang en virksomhed ønsker at nedskære. Den må gøres kollektiv, så arbejdere i samme område eller branche støtter hinanden igennem fælles aftaler. Den må føres politisk imod stramningerne i A-kassernes praksis vendt imod arbejdsfordeling.

Venstrefløjen har tre valgmuligheder i en krisesituation: Den kan aktivt modsætte sig arbejdsfordeling med malplacerede paroler om ikke at fordele fattigdommen; den kan være neutral, lade den eksisterende praksis køre videre uden hverken at støtte eller gå imod – og lade A-kasserne køre ethvert skridt til en effektiv arbejdsfordeling i sæk; endelig kan den gå i spidsen for en solidaritetsbevægelse med de arbejdsløse.

Den samfundsskabte virkelighed

Af Terkild Marker

Den samfundsskabte virkelighed; En videnssociologisk afhandling er den danske titel på bogen *The Social Construction of Reality; A Treatise in the Sociology of Knowledge*. Jeg har haft den danske udgave liggende i mange år uden at være klar over, at det var denne bog, som introducerede dét, som vi i dag kalder socialkonstruktivisme – **og** uden at have læst den. Titlen – den danske titel – fik mig til – med væmmelse og afsky – at lægge bogen tilbage i bunken, hver gang jeg stødte på den.

For nylig læste jeg noget om *The Social Construction of Reality*, som fik mig til at ønske at læse bogen. Da jeg havde skrevet en huskeseddel med bogens data, så jeg i et pludseligt erindringsglimt de to forfatternavne (Berger og Luckmann) for mig på et bogomslag, og det gik op for mig, at jeg havde bogen liggende ét eller andet sted i én af mine mange bunker med bøger. Jeg forestillede mig med rædsel, at jeg skulle mange bunker igennem før jeg fandt den; men den var i den tredje bunke jeg ledte i.

I bogen *Samfundsanalyse og ressourceadministration* var jeg uforsigtig nok til i en fodnote på side 2 at hævde noget om (social-)konstruktivisme. Uheldigvis vidste jeg på dét tidspunkt ikke ret meget om socialkonstruktivisme og havde som sagt slet ikke læst bogen, som også dengang lå i en af mine stakke af bøger.

Det var med stigende forbløffelse, at jeg læste bogen. Det er muligt, at forfatterne ikke regner sig for marxister, men indholdet er meget tæt på, hvad den autentiske marxisme måtte indeholde om emnet, hvis Marx havde skrevet en bog om det. Jo, Marx ville have formuleret sig anderledes og ville have fyldt nogle flere ord på; men indholdet ville have været stort set det samme.

Forfatterne skriver, at de er sociologer, ikke filosoffer. De forventer ikke at kunne sige noget afgørende om filosofiske spørgsmål som »Hvad er virkeligt?« og »Hvordan kan man vide dét?«. Dét de skriver om er dén bevidsthed individet får påtvunget gennem sin socialisering ind i dét samfund hun lever i. Selv om det – så vidt jeg husker – ikke bliver sagt direkte noget sted i bogen, så bygger de tydeligvis på den materialistiske historieopfattelse.

Vi er vænnet til, at pseudomarxister, vulgærmarxister og enkelte marxister alle bruger ordet »dialektik« med stor fornøjelse. Fordi nogle forfattere har været flinke til at bruge ordet dialektik som trylleord, løsen eller besværgelse, så har de fleste andre nærmest fået indpodet en form for angst i forhold til ordet. Men ordet er ikke afgørende. Måske husker læseren fra sin læsning af *Kapitalen*, at Marx nok brugte ordet »dialektik«, men ikke ret tit. Berger og Luckmann bruger ordet en del, men de demonstrerer også, at de faktisk forstår begrebet dialektik og er i stand til at bruge denne forståelse. Og der, hvor forfatterne demonstrerer deres forståelse, bruger de ikke altid ordet. Og det er jo en væsentlig pointe: det er bedre at demonstrere en

praktisk forståelse for dialektik end det er højlydt at hævde, at dialektik er noget sandt, korrekt eller godt.

»Med de åbenlyse forskelle mellem samfund, om hvad der skal tages for givet som viden, er behovet for en videnssociologi allerede givet. Men udover dette, må en disciplin, der kalder sig ved dette navn, også beskæftige sig med de måder, hvorpå virkeligheder antages som kendte i menneskelige samfund. En videnssociologi må med andre ord ikke kun beskæftige sig med de empiriske forskellige former for viden i menneskelige samfund, men også med de processer, hvorunder enhver vidensmængde bliver etableret socialt som virkelighed. Det bliver da vores påstand, at en videnssociologi må beskæftige sig med alt, hvad der går for viden i et samfund, uden at tage hensyn til denne videns status som gyldig eller ikke-gyldig (lige meget hvilket kriterium der anvendes). Og da al menneskelig viden udvikles, overføres og vedligeholdes i sociale situationer, må videnssociologien søge at forstå de processer, hvorved dette sker på en sådan måde, at en selvindlysende virkelighed størkner for manden på gaden. Vi påstår med andre ord, at en videnssociologi beskæftiger sig med en analyse af den samfundsskabte virkelighed.« (*Den menneskeskabte virkelighed* side 15)

Jeg har fjernet en mængde anførselstegn i det ovenstående citat. Jeg ville have formuleret mig anderledes. Og jeg **har** faktisk formuleret mig anderledes. I *Et forsøg på en rekonstruktion af den dialektiske materialisme* har jeg gjort meget ud af at pointere forskellen på virkeligheden og vore billeder af virkeligheden. Når Berger og Luckmann taler om virkeligheden, så bruger de konsekvent ordet »virkeligheden« i betydningen *et billede af et brudstykke af virkeligheden*. Hvis du husker dette, når du læser bogen, så burde du ikke have problemer.

Jeg ville have valgt at fokusere på klasseinteresser, ideologier og illusioner. Men selv om disse begreber ikke udpensles, så er mekanismerne faktisk beskrevet i Bergers og Luckmanns bog. Og i flere tilfælde er de anekdotiske illustrationer ganske effektive som pædagogisk værktøj.

Jeg ved stadig ikke hvad ordet »socialkonstruktivisme« betyder for andre forfattere. Og jeg er slet ikke sikker på, at senere forfattere, der regnes for hørende til strømmingen socialkonstruktivisme, mener det samme som Berger og Luckmann. Hvad jeg ved er, at jeg vil læse denne bog igen om nogle måneder for at kunne forstå den bedre.

Marxismen som forskningsprogram

Jeg mener, at det er væsentligt at opfatte marxismen som et forskningsprogram. Spørgsmålet er så om marxismen er et levende frugtbart forskningsprogram eller om marxismen er en steril stagnerende religion.

Videnskabsfilosoffen Imre Lakatos har skrevet at det ville tage 3-4 års forskning at udrede, om marxismen som forskningsprogram har været frugtbart og hvornår det holdt op med at være frugtbart. (Lakatos side 106-7)

Videnskabsfilosofferne kan studere tekster og handlinger udført af nutidens marxister for at finde ud af om marxismen som forskningsprogram er frugtbart eller stagnerende – det er interessant nok; men det drejer sig om at genoplive en forskningstradition – eller om at skabe en ny forskningstradition. Dette er naturligvis den elvte Feuerbachtese i en mere indholds-specifik udgave.

I løbet af mine overvejelser begyndte jeg at spørge mig selv om der ikke var nogle mere eller mindre skjulte eller usynlige arvtagere til marxismen, som det var værd at opdage. Det var som en del af disse overvejelser, at jeg opdagede *The Social Construction of Reality*. Denne bog er et indicium for at marxismen for nogen har været et frugtbart forskningsprogram. Måske finder jeg selv flere eller måske kan læserne pege på andre sådanne tekster.

Litteratur

Peter L Berger og Thomas Luckmann: *Den samfundsskabte virkelighed; En videnssociologisk afhandling*; oversat fra *The Social Construction of Reality; A Treatise in the Sociology of Knowledge* (udgivet i 1966; udgivet i dansk oversættelse i 1972).

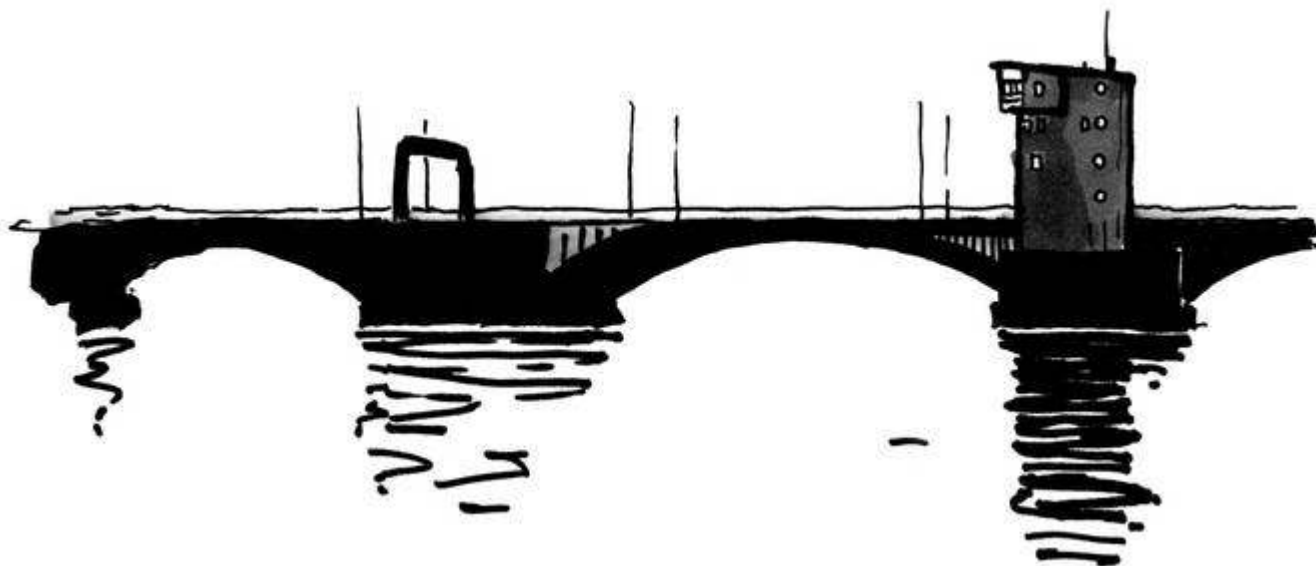
Imre Lakatos: *Lectures on Scientific Method* (1973) i *For and Against Method*.

Terkild Marker: »Stalin og Sproget«; Skub oktober 2005.

Terkild Marker: *Et Forsøg på en Rekonstruktion af den Dialektiske Materialisme*, Rød Kultur 2011.

Terkild Marker: *Samfundsanalyse og ressourceadministration*, Rød Kultur 2011.

Matteo Motterlini: *For and Against Method*; 1999.

En række kronikker fra bl.a. *Arbejderen* og *Fyens Stiftstidende* er samlet i *"Essays om frihedskampe"*, her er det en illustration fra *"Hovedspring fra Langebro"* som blev bragt i *Fyens Stiftstidende* i 2007.

Marxisme – til tiden

I år er det 10 år siden jeg begyndte udgivelsen af marxistisk litteratur. Det er blevet til bøger om filosofi, klasseanalyse, frihedskampe og arbejderbevægelsens nyere historie. Anledningen til at gå i gang med dette arbejde, var ønsket om at genoptage de udgivelser der forsvandt da forlaget Tiden lukkede.

I dag kan vi se hvor meget det betød, med muligheden for at danne en modvægt, til den massive påvirkning vi er udsat for gennem medierne. Det er selvfølgelig en vanskelig sag, at ville udgive venstreorienteret litteratur i en reaktionsperiode. Man

lærer at blive glad for små lyspunkter, når det lykkes at trænge igennem den mur af fortilser som omgiver kommunisterne.

Det er i alt blevet til 12 bøger og 3 pjecer, der alle er udkommet på Eget Forlag. De nyeste udgivelser er »Klassestandpunktet – en bibliografi« (2011), »DKP og arbejderbevægelsen« (2012) og »Silke skal vige for vadmelsslæ'r« (3. udg. 2012).

Lars Ulrik Thomsen

Dialektik: Hvordan kan du vide, at Månen ikke er lavet af grøn ost?

Hvordan kan du vide, at Månen ikke er lavet af grøn ost? Måske vil du svare, at NASA har haft mænd på Månen, som har taget sten, grus og støv med tilbage. Og du tror måske, at der indtil 1969 stadig var udbredt usikkerhed om, hvor meget ost der var på Månen, og hvilken type ost der var tale om, og at vi derefter vidste, at Månen ikke var lavet af grøn ost.

Men vi kender kun overfladens sammensætning. Vi har ikke undersøgt den grønne ost under de første par meter af støv og grus. Formentlig består 99% af Månen af grøn ost.

Du vil nu pointere, at vi kender Månens vægt og rumfang; og at vægtfylden er for stor til, at Månen kan bestå af grøn ost. Men hvordan kan du vide, at Månen ikke består af en særlig tung type grøn ost?

Det virkelige svar er, at det er absurd at forestille sig, at Månen er lavet af grøn ost. Vi har lov til at bruge vor almindelige viden om verden, når vi vurderer hvor rimelig en hypotese er. Den virkelige grund til, at vi ved, at Månen ikke er lavet af grøn ost, er ikke, fordi vi har været på Månen og set efter, men fordi ost kommer fra køer, får eller geder. Ost var ikke en del af det oprindelige solsystem. Vi ved en del om hvordan planeter og andre af solsystemets objekter er opstået. Dette udelukker, at

de kan bestå af grøn ost.

Og nu vil såvel Lars Ulrik Thomsen som Kjeld Stenum spørge mig om, hvad dét dog har med dialektik at gøre. Svaret er ganske enkelt. Ost har en tilblivelseshistorie, der går ud på, at du malker koen, gør noget ved mælken som vistnok omfatter salt og osteløbe og efter passende formning og lagring af ostemassen ender med, at du har en ost, som du kan spise. Solsystemet har en tilblivelseshistorie, hvor såvel Solen, som Jorden og Månen er opstået ud af en sky af støv og gas. Koen og dermed mælken og osten kunne først opstå efter at Jorden var opstået og efter omkring 3 milliarder års evolution. Disse enkle udviklingsbetragtninger udelukker at Månen kan bestå af grøn ost.

Fablen demonstrerer dét, som Lars Ulrik ville kalde modsætningen mellem dialektik og metafysik. Og det stammer hverken fra Marx, Engels, Hegel eller Kant. Selv om Immanuel Kant vist var én af de første, der spekulerede over solsystemets opståen og stadig respekteres for det. Nej, kilden til denne fabel er *Scientific American* for januar 2012 side 76 (Steve Mirsky: *Physics Uncovered*).

Terkild Marker

Med mindre der kommer afgørende nyt, anser redaktionen hermed debatten om dialektik for afsluttet.

Gårdhanen og vejrhanen

»Der var to haner, én på møddingen og én på taget, hovmodige begge to, men hvem udrettede mest? Sig os din mening, - vi beholde vor egen alligevel.«

Sådan indleder H. C. Andersen »Gårdhanen og vejrhanen« om de to haner, der kappedes om hønsenes gunst. En rigtig hane må gerne være en »allerhønssegårdskar«, der kan gøre indtryk på det svage køn, når han udstøder sit frygtindgydende gal.

Gennem årene har Frank Aaen opnået en position i Enhedslistens folketingsgruppe som »allerhønssegårdskar«. I de virkeligt vanskelige sager er det Frank Aaen, der har det afgørende ord, og således også i sagen om angrebet på Libyen.

Enhedslistens beslutning om at stemme for krigen gav meget stor mediebevågenhed, og i nogen tid var borgerskabet nærmest underdanigt, når Frank Aaen udtalte sig.

I 2011 blev han interviewet til sommerens radioprogram, med personligheder fra det politiske liv. Her fortalte Frank Aaen rørende om sin opvækst og karrieren som folketingsmand. Man fornemmede virkelig, at man lyttede til en mand, der er rundet af folket og arbejder for folket. Lige indtil samtalen blev drejet ind på krigen mod Libyen.

Frank Aaen bedyrede, at det sandelig var helt rigtigt først at stemme for krigen og en uge senere imod. Her må gårdhanen ha' taget ved lære af vejrhanen, når den har set, hvordan vejrhanen snurrer rundt, alt efter hvilken vej vinden blæser.

Bag Frank Aaens faste stemme kunne man alligevel fornemme en vis beklethed, da han skulle forklare den voldsomme reaktion i Enhedslistens bagland. Og jo mere samtalen skred frem var det tydeligt, at der ikke lå nogen klar analyse bag

beslutningen om at stemme for krigen. Det handlede udelukkende om »mavefornemmelse«.

I dag udrydder den NATO-støttede regering i Libyen hele bysamfund, som har støttet Gadaffi. Tortur er udbredt i fængslerne, og de forskellige militser ligger i indbyrdes stridigheder, der kan føre til borgerkrig. Men ingen taler om at beskytte civilbefolkningen eller konsekvenserne af NATO-bombningerne.

Danmark har med sit milliardstore engagement krav på at få sin del af byttet, og F.L. Smidt har allerede meddelt, at de vil deltage i genopbygningen af Libyen. Alt sammen med Enhedslistens velsignelse!

Med hensyn til Frank Aaen synes moralen at være den samme som i H. C. Andersens eventyr: »Det er dog bedre at gale, end at være blasert og knække af!«

Lars Ulrik Thomsen

Alle danske kommunister

og venner af den kommunistiske presse
ønskes en glædelig

1. maj

og god kamp fremover

*Danmarks Kommunistiske Parti
Forretningsudvalget*

Alle ønskes en god

1. maj

Pensionisternes Kulturforening af 1965

(Hobbyklubben)

1. maj i Århus

Demonstration fra Rådhuspladsen til Tangkrogen.

I mere end 30 år har de to hovedorganisationer og arbejderpartierne i Århus samt fredsbevægelsen og andre solidaritetsbevægelser gået i enhedsdemonstration den 1. maj. Således også i år.

Kommunisterne i Århus har fælles taler igen i år. Det bliver Anton Nielsen, som måtte betale en pris med fængselsophold for at tro på retten til at ytre sig, og som nu vil ytre sig her. Sidste år talte Gitte Thomsen fra DKP på de tre k-partiers vegne. Anton Nielsen er fra KPID.

Meddelt af Peder Pedersen

Redaktionen har udover denne meddelelse fra Århus samt plakaten for aftenarrangementet i Randers (se bagsiden) ikke modtaget noget om 1. maj-arrangementer andre steder i landet. Det er dog redaktionen bekendt, at DKP i *København* i år deltager i Rød 1. Maj i Fælledparken, at partiets næstformand Gitte Thomsen taler ved et arrangement i Socialisternes Hus i *Aalborg*, og at Anker Schjerning fra landsledelsen taler i *Ulbølle* på Sydfyn.

1. Maj

**For Global Solidaritet,
og Lokal Velfærd !**

TALERE:

**Ejvind Clemmensen;
fmd. for LO Randers**

**Kasper F. Christensen;
byrådsmedl. SF.**

**Jan Ugur Atas;
MF kandidat for EL.**

**Louise Pedersen;
fmd. DKP midtjysk**

MUSIK

**Sergio Marini &
Anja Dybris**

**Tyrkisk og
Kurdisk Musik**

**Mad og
Drikke kan
købes på
stedet.**

1. Maj Fest 2012, Tirsdag kl. 17.00-22.00

Alevi Kulturcenter, Glentevej 1, 8930 Randers NØ

Arr. 1. Maj Initiativet Randers